

MARTÍ DOMÍNGUEZ

Golafre gafarró

T'escolte i ets atabalador. Des d'una branca d'un taronger esventes el teu clam primaveral, xerics infatuats. De sobte alces el vol i fas un "terril-lil-lit", però també un "djuui" agut, que els ornitòlegs diuen que és la teua veu d'ansietat, mentre cerques una altra talaia. T'he vist aturar-te quasi en l'aire, traent el pit groc (el carpó), i proclamant amb el teu cant a tots els altres gafarrons del món (que déu n'hi do!), que hi ets, que aquell és el teu territo-

ri, i aquell capciró, o capcironet, d'un magraner despullat, o d'una prunera embotornada, el teu punt preferit d'observació. I des d'aquella branca, des d'aquell mirador, quin repertori, quina piuladissa, quin excés de proclamació!

Alguns comparen el teu cant al trencar d'estelles de vidre (Lars Jonsson), altres, menys dotats per a les metàfores, al fregir d'un ou (Jutglar i Masó). Es clar que qui millor t'ha cantat és el Celdoni Fonoll: "Dolç, xerrica el gafarró/ entre vol i saltiró/ lluint el cosset, bufó/ d'un groc-verd encantador".

Joan Coromines explica que el teu nom prové del verb "gafar" (agafar), "que li degueren donar per la freqüència amb què el veiem agafant petits insectes i picant llavorettes".

Ah! golafre gafarró! Dus en el nom la teua perdició...

Però el mestre de Pineda de Mar errava, perquè el gafarró, com el verderol i tots els fringíl·lids, no menja insectes, és exclusivament granívor. L'origen del nom cal buscar-lo en uns motius ben diferents. Com escriu Pep Cantó en el seu bonic llibre *Fauna urbana d'Alcoi*, el gafarró és un dels ocells que més "pateix l'espoliació de nius, feta per aconseguir aus de cant". El seu nom no al·ludeix, doncs, a l'hàbit de capturar insectes, o de menjar més llavors que altres passeriformes, sinó a la facilitat amb què es descobreix el seu niu i la seua niuada. És l'ocell que es deixa "agafar" per ocellaires sense escrúpols, que l'engabien i que comercialitzen el seu cant, el seu parar fantàstic, el seu cosset bufó.

Benvolgut gafarró, t'escolte ara i se m'estova el cor. Però de seguida pense en els versos de Celdoni Fonoll: "Dolç, xerrica el gafarró.../Però xerrica amb tant fervor/ que se't fa atabalador"...Golafre gafarró.

